

"En güvendiğın salâbet ve hararet dahi emir tahtında hareket ediyorlar ki..." cümlesini izah eder misiniz?

"**Salâbet ve hararetin emir tahtında hareket etmelerini**" daha iyi anlayabilmek için şu misali verebiliriz:

Dünyamızda yer çekim kanunu vardır. Bu kanuna göre yukarıdan aşağıya bırakılan bir eşya, hızını ve ağırlığını artırarak aşağıya doğru düşer. Ama yağmur taneleri müstesna!.. Onlar âdeta yer çekimine meydan okurlar. Eğer onlar da bu kanuna tabi olarak ağırlıklarını artırsalardı, o zaman başımıza kurşun gibi yağar ve yağmur damlalarının isabet ettiği her şey ölürdü. Lakin böyle olmuyor ve yağmurlar âdeta başımızı okşuyor.

İşte bu hâl tabiatçıların ağızına şiddetle tokat vurmaktadır. Zira tabiatçılar her şeyi kanunlarla izah etmektedirler. Hâlbuki görüldüğü gibi yer çekimi kanununun sözünün geçmediği nice yağmur taneleri vardır. Demek, kanunlar hakiki fail ve hakiki sebep değildir ve bir emir tahtında hareket ederler.

İşte yer çekimi kanunu gibi, salâbet (sertlik ve katılık) ve hararet dahi iki farklı kanundur. Bu kanunlar da yer çekimi kanunu gibi birer memur olup asla hâkim değildirler. *Zira yer çekimi kanunu yağmur taneleri ile delindiği gibi, salâbet kanunu da ipek gibi yumuşak damarlarla ve hararet kanunu dahi yeşil yapraklarla deliniyor.* Eğer bu kanunlar bizzat hâkim olsalardı, bütün eşyayı kendilerine itaat ettirirlerdi. Ama görüldüğü gibi böyle olmuyor, o salâbet kanunu ipek gibi yumuşak bir damara itaat ederek parçalanıyor ve o hararet kanunu yeşil bir yaprağı çürütemeyerek âczini ortaya koyuyor.

Demek, her bir kök ve damar, "**Biz dedik ki: Ey Musa, asan ile taş vur!**" emrine imtisal ederek, âdeta karşılına çıkan sert taşlara bu ayet-i kerimeyi okuyor ve o taş bu ayetin emriyle parçalanıyor. Musa (a.s.)'ın emrine itaat edip yarılan taş, kök ve damarların emrine de itaat ediyor ve yarıyor. Zira hem Musa (a.s.) ve hem de kök ve damarlar aynı sultana dayanıyor ve aynı sultanın emriyle hareket ediyor.

Her bir yaprak ve bitki de âdeta: "**Ey ateş, serin ve selametli ol!**" ayetini Güneş'e karşı okuyor ve o koca Güneş bu ayetin hürmetine Allah'ın emriyle o yeşil yaprağa itaat ediyor. Her şeyi yakabilen o koca Güneş, küçücük bir yaprağa dokunamıyor, ona sözü ve hükmü geçmiyor. İbrahim (a.s.)'a itaat eden ateş, yaprağa da itaat ediyor, çünkü her ikisi de aynı sultanın emrini okuyor.